

RAQAMLI JAMIYATDA IJTIMOYIY XIZMATLARNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Ismatov Abror Muydinjonovich

Namangan davlat universiteti

Falsafa fanlari boyicha falsafa doktori (PhD)

abrorismatov1987@gmail.com

ORCID raqam: 0009-0005-1050-4370

Annotatsiya: Mazkur maqolada axborotlashgan jamiyat sharoitida ijtimoiy xizmatlarning roli va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi ijtimoiy xizmatlar tizimining samaradorligini oshirish, aholiga xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash hamda ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilishda muhim omil hisoblanadi. Tadqiqot jarayonida ijtimoiy xizmatlarning mazmuni, vazifalari, axborotlashgan jamiyatdagi rivojlanish tendensiyalari hamda raqamli texnologiyalar asosida ijtimoiy xizmatlarni takomillashtirish yo'nalishlari tahlil qilingan. Shuningdek, O'zbekistonda ijtimoiy xizmatlar tizimini rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar ham ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: axborotlashgan jamiyat, ijtimoiy xizmatlar, elektron hukumat, raqamli texnologiyalar, ijtimoiy himoya, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli iqtisodiyot.

Abstract: This article analyzes the role and importance of social services in the information society. The development of information and communication technologies plays an important role in improving the efficiency of social services and enhancing the quality of services provided to the population. The study examines the essence and functions of social services, their development trends in the information society, and ways to improve them through digital technologies. In

addition, the reforms aimed at developing the social service system in Uzbekistan are also analyzed.

Keywords: information society, social services, e-government, digital technologies, social protection.

Аннотация: В статье рассматриваются роль и значение социальных услуг в условиях информационного общества. Развитие информационно-коммуникационных технологий оказывает значительное влияние на систему социальных услуг. Проанализированы сущность социальных услуг, их функции и направления развития в современном обществе. Особое внимание уделено реформам, направленным на совершенствование системы социальных услуг в Республике Узбекистан.

Ключевые слова: информационное общество, социальные услуги, электронное правительство, цифровые технологии.

Kirish. Bugungi kunda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Axborot resurslari iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy rivojlanishning muhim manbalaridan biri bo'lib, zamonaviy jamiyatni ko'pincha **axborotlashgan jamiyat** deb atashadi.

Axborotlashgan jamiyat sharoitida davlat boshqaruvi tizimi, iqtisodiyot, ta'lim, sog'liqni saqlash hamda ijtimoiy xizmatlar tizimida tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Bu jarayon fuqarolarga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirishga, davlat va jamiyat o'rtasidagi o'zaro aloqalarni takomillashtirishga xizmat qilmoqda.

Ijtimoiy xizmatlar tizimi jamiyatning ijtimoiy barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Aholining turli qatlamlariga ijtimoiy yordam ko'rsatish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash hamda fuqarolarning turmush darajasini oshirish ijtimoiy xizmatlarning asosiy vazifalaridan biridir.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot jarayonida bir qator ilmiy metodlardan foydalanildi. Jumladan:

- tizimli tahlil usuli;

- qiyosiy tahlil;
- ilmiy manbalarni o'rganish;
- statistik ma'lumotlarni tahlil qilish;
- umumlashtirish usuli.

Ushbu metodlar yordamida axborotlashgan jamiyatda ijtimoiy xizmatlarning rivojlanish tendensiyalari o'rganildi.

Axborotlashgan jamiyatning shakllanishi. Axborotlashgan jamiyat tushunchasi XX asrning ikkinchi yarmida paydo bo'ldi. Bu tushuncha ilmiy adabiyotlarda ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Jumladan, D. Bell, A. Toffler va M. Castells axborotlashgan jamiyat nazariyasining asoschilaridan hisoblanadi.

Axborotlashgan jamiyatning asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat:

- axborot va bilim iqtisodiyotning asosiy resursiga aylanishi;
- zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng tarqalishi;
- elektron xizmatlar tizimining rivojlanishi;
- raqamli iqtisodiyotning shakllanishi;
- global axborot tarmoqlarining rivojlanishi.

Axborotlashgan jamiyatda axborot resurslari strategik ahamiyat kasb etadi. Shu sababli davlatlar axborot texnologiyalarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda.

Ijtimoiy xizmatlarning mohiyati. Ijtimoiy xizmatlar jamiyatning ijtimoiy siyosatini amalga oshirishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Ular fuqarolarning ijtimoiy ehtiyojlarini qondirish, ijtimoiy muammolarni bartaraf etish hamda aholini ijtimoiy himoya qilishga qaratilgan.

Ijtimoiy xizmatlarning asosiy yo'nalishlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- ijtimoiy himoya;
- tibbiy xizmatlar;
- ta'lim xizmatlari;

- bandlikni ta'minlash;
- nogironligi bo'lgan shaxslarni qo'llab-quvvatlash.

Ijtimoiy xizmatlarning samarali tashkil etilishi jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Axborot texnologiyalarining ijtimoiy xizmatlarga ta'siri. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish tizimida yangi imkoniyatlarni yaratdi.

Birinchidan, **elektron hukumat tizimi** fuqarolarga davlat xizmatlarini masofadan turib olish imkonini beradi. Bu esa byurokratik jarayonlarni qisqartirishga yordam beradi.

Ikkinchidan, **raqamli ma'lumotlar bazalari** yordamida fuqarolar haqidagi ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash mumkin. Bu esa ijtimoiy yordamni manzilli taqsimlash imkonini beradi.

Uchinchidan, **onlayn platformalar va mobil ilovalar** orqali fuqarolar ijtimoiy xizmatlardan tez va qulay foydalanish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

O'zbekistonda ijtimoiy xizmatlarni rivojlantirish. So'nggi yillarda O'zbekistonda ijtimoiy xizmatlar tizimini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Davlat xizmatlarini raqamlashtirish, elektron hukumat tizimini rivojlantirish hamda ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilish orqali fuqarolarga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifati oshmoqda.

Shuningdek, ijtimoiy xizmatlar tizimida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish aholiga qulay xizmat ko'rsatish imkonini yaratmoqda. Bu jarayon davlat boshqaruvi samaradorligini oshirishga ham xizmat qilmoqda.

Xulosa. Axborotlashgan jamiyat sharoitida ijtimoiy xizmatlar tizimi jamiyat rivojining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy axborot texnologiyalarining rivojlanishi ijtimoiy xizmatlarni takomillashtirish hamda fuqarolarga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirishga imkon bermoqda.

Kelajakda ijtimoiy xizmatlar tizimini rivojlantirish uchun quyidagi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish zarur:

- raqamli texnologiyalarni keng joriy etish;
- ijtimoiy xizmatlar tizimini modernizatsiya qilish;
- ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish;
- innovatsion texnologiyalarni qo‘llash.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. **Yangi O‘zbekiston strategiyasi.** – Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
2. O‘zbekiston Respublikasining “**Axborotlashtirish to‘g‘risida**”gi Qonuni. – Toshkent, 2003.
3. O‘zbekiston Respublikasining “**Elektron hukumat to‘g‘risida**”gi Qonuni. – Toshkent, 2015.
4. Castells M. **The Rise of the Network Society.** – Oxford: Blackwell Publishers, 2010.
5. Bell D. **The Coming of Post-Industrial Society.** – New York: Basic Books, 1973.
6. 6.. Toffler A. **The Third Wave.** – New York: Bantam Books, 1980.
7. I.A. **Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch.** – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
8. Qodirov B. **Ijtimoiy siyosat asoslari.** – Toshkent: Fan, 2018.
9. Abdurahmonov Q. **Mehnat iqtisodiyoti.** – Toshkent: Fan, 2019.